

Elisabethin hautausmaan laajennus, kaavaluonnos ja OAS – Tiivistelmät lausunnoista ja kaavanlaatijan vastineet

Kaavaluonnos ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma olivat nähtävillä 12.10. – 13.11.2023.
Nähtävilläolon aikana saatiin kolme lausuntoa ja kaksi mielipidettä.

Lausunto 1 / Keski-Pohjanmaan liitto

Keski-Pohjanmaan liitto toteaa, että asiakirjoissa on hyvin huomioitu maakuntakaavan alueelle kohdistuvat merkinnät, eikä liitolla ole muutoin huomautettavaa.

Kaavanlaatijan vastine:

Ei vastinetarvetta

Lausunto 2 / Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Huomautamme, että hautausmaan liittymä (Elisabetintie) on merkitty kaavaluonnokseen "ajoneuvoliittymän likimääräinen sijainti" -merkinnällä, mutta ilman LT-aluetta valtatielle 8. Kokkolan asemakaavayhdistelmässä ei näytä olevan liittymää merkittynä aikaisemmin asemakaavoitetulle LT-alueelle, joten se olisi syytä ottaa mukaan tähän kaavaan. Liittymälupa hautausmaan liittymälle (Elisabetintie) kyllä löytyy, mutta esitetyllä tavalla se ei vahvistu kaavassa.

Kaava-asiaa on käsitelty Annan hautausmaan pohjavesiasioita koskeneessa työneuvottelussa 9.5.2023, jossa olivat edustettuina Kokkolan kaupungin, Kokkolan seurakunnan sekä ELY-keskuksen edustajat. Neuvottelua ei ole mainittu kohdassa 4.3.

Asiakirjaluettelosta (selostuksen kohta 1.5.) tulisi käydä ilmi Envineerin laatima Kokkolan pohjavesialueiden suojelusuunnitelma 2023, joka korvaa GTK:n vuonna 2014 laatiman luonnoksen. Suojelusuunnitelma on parhaillaan Kokkolan kaupungin hyväksyttävänä.

Kaupunkisuunnittelu

Selostuksen kohdasta 3.1.2 Pohjavesialue tulee käydä ilmi, että laadun lisäksi myös pohjaveden määrän muutoksia ei tule aiheutua. Maapeitteen paksuus pohjavedenpinnan yläpuolella on alueella yleisesti alle 1,5 m. Näin ollen hautaustoiminta onnistuu vain, mikäli maanpinnan tasoa nostetaan. Jos toiminta vaatii pohjavedenpinnan alentamista, ELY- keskuksen kanta on, että toiminta vaatii vesilain mukaisen luvan pohjavesialueen läheisyyden takia. Kaavamääräyksissä on huomioitava pohjaveden muuttamiskielto ilman vesilain mukaista lupaa.

Edellä todetun lisäksi kaavaselostuksessa esiin tuotujen maanalaisten johtojen siirtämisen ja kaivamisen mahdolliset vaikutukset on hyvä tiedostaa. Asia tulee tarvittaessa huomioida kaavamääräyksin. Kaavaluonnoksessa pohjaveden suojelua ei ole tarkemmin ohjattu kaavamääräyksin.

Kaavaselostuksessa todetaan, että alueelle sijoittuu erittäin tärkeä veto-oja. Kuitenkaan kaavatyössä ei ole kuvattu tai käsitelty hulevesien hallintaa tai huomioimista. Kaavatyössä tulee kuvata hulevesien hallinnan periaatteet sekä arvioida onko hankkeella vaikutuksia hulevesien osalta.

Suunnittelualueen luontoympäristöä tulee kuvata tarkemmin. Osa suunnittelualueesta on kaavoittamatonta. Selostuksesta tulee käydä ilmi alueen luontoarvot ja vähintään luontodirektiivin mukaisten lajien esiintyminen, kuten liito-oravan ja lepakoiden esiintyminen tulee tarkistaa hautausmaan laajentamisalueilla, jotta vältetään näiden lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentäminen tai hävittäminen luonnonsuojelulain vastaisesti. Kaavatyössä on arvioitava vaikutukset luontoympäristöön.

Lisäksi on kaavaselostukseen olisi syytä täydentää ja arvioida maanpinnan tason noston mahdolliset vaikutukset suunnittelualueella yleisesti.

Kaavanlaatijan vastine:

Lausunnossa esitetty huomio Elisabetintien ajoneuvoliittymän kaavamerkinnästä, on huomioitu asemakaavaehdotuksessa. Liittymän kohdalta on kaavaehdotukseen otettu mukaan yleisen tien aluetta (LT), jossa ajoneuvoliittymän merkintä sijaitsee. Näin olemassa olevan liittymän sijainti vahvistuu asemakaavassa.

Annan hautausmaan työneuvottelussa 9.5.2023 käsiteltiin myös Elisabethin hautausmaan kaavatyöhön liittyviä asioita. Tieto puuttui Elisabethin hautausmaan kaavaselostuksesta. Tieto työneuvottelusta on lisätty Elisabethin hautausmaan asemakaavan selostuksen kohtaan 4.3. Osallistuminen, yhteistyö ja päätökset.

Asemakaavan selostuksen asiakirjalueteloon on lisätty Envineerin laatima Kokkolan pohjavesialueiden suojelusuunnitelma 2023 ja vanha teksti GTK:n laatimasta suunnitelmasta on poistettu.

Kaupunkisuunnittelu

Lausunnossa on esitetty lisätarve pohjavesien suojelun huomioimiseen asemakaavassa. Selostuksen kohtaan 3.1.2 Pohjavesialue, on tarkemmin tuotu esiin alueen pohjavesien suojelu. Pohjavesialue kappaleeseen on lisätty lainaus ympäristöministeriön Internet -sivulta, jossa todetaan seuraavasti: ”Pohjaveden suojelu perustuu Suomessa keskeisesti ympäristönsuojelulain (YSL, 527/2014) 17 §:n pohjaveden pilaamiskieltoon ja maaperän pilaamiskieltoon (YSL 16 §), joka turvaa pohjaveden laatua maaperän kautta tapahtuvalta pilaantumiselta.” Kaavaehdotuksessa on pohjavesialueen raja (pv-1), josta käy ilmi, että alue sijaitsee pohjavesialueen lähellä. Selostuksen kappaleeseen 3.1.2 Pohjavesialue on lisätty teksti, Pohjaveden laadun tai pohjaveden määrän muutoksia ei tule aiheutua.

Lausunnossa on esitetty huomio alueen maanalaisten johtojen siirtämisen vaikutusten huomioimisesta lähellä pohjavesialuetta. Kaavaselostuksen kappaleeseen 3.1.7 Johtoverkosto, on lisätty teksti, Johtojen siirrossa ja niihin liittyvissä kaivamisissa tulee huomioida alueen sijainti lähellä pohjavesialuetta. Myös happamien sulfaattimaiden esiintyminen alueella tulee huomioida. Lisäksi kaavaehdotuksessa on yleiset määräykset kohdassa kaavamääräys happamista sulfaattimaista ja niiden huomioimisesta alueella.

Alueen hulevesien huomioimisen ja hallinnan selvittämisen tarve, on tuotu esille lausunnossa. Kaavaselostukseen on lisätty kappale 3.1.8 Hulevedet. Kaavan suunnittelualueelle on tehty hulevesisuunnitelma ja kosteikon yleissuunnitelma (Envineer 2024). Selvitysten perusteella on alueen läpi kulkevan veto-ojan kohdalle lisätty kaavaehdotukseen kaavamääräys hule, joka on merkintä ohjeelliselle hulevesijärjestelmälle varatusta alueen osasta, jonka kautta johdetaan kortteleiden hulevesiä ja viivytetään katualueiden hulevesiä allas- ja ojarakentein. Hulevesialue toimii myös alueen kosteikkona ja vesielementtinä, joka tukee alueen monimuotoisuutta.

Lausunnossa on esitetty huomio maanpinnan tason noston mahdollisista vaikutuksista suunnittelualueella ja niiden selvittämisen tarpeesta. Alueelle on tehty massatasapaino tarkastelu (Envineer 2024), jossa on tutkittu hautausmaan laajennusosan matalan alueen nostoa maamassoilla ja niiden vaikutuksia alueella. Maanpintaa joudutaan nostamaan, jotta arkkuhautaukseen tarvittava syvyys toteutuu. Kaavaehdotukseen on lisätty määräys maanpinnan likimääräisestä korkeusasemasta, joka on hautausmaan korttelialueella + 6.0.

Alueelle on tehty luontoselvitys (Ramboll 2024), jossa ELY -keskuksen lausunnossa esitetyt asiat on selvitetty ja kuvattu tarkemmin. Selvityksen pääkohdat on esitetty kaavaselostuksen kappaleessa 3.1.2 Luonnonympäristö. Selvityksessä suositellaan säästämään laajennusalueen pohjoisosassa olevia vanhempia mäntyjä sekä jättää selvitysalueelle puustoa ekologisten yhteyksien ylläpitämisen takia. Jos puustoa poistetaan, tulisi säilyttää polkujen varsilla reunavyöhykkeitä esim. puukujanteita, jotta lepakoiden kulkureitit eivät katkea. Luontoselvityksessä esitetyt asiat on huomioitu asemakaavaehdotuksessa. Laajennusalueen pohjoisosan vanhojen mäntyjen säilyttäminen on huomioitu kaavaehdotuksessa sp -merkinnällä, Ohjeellinen alueen osa, jolla on säilytettävä puustoa. Myös ekologisten yhteyksien tarve on lisätty asemakaavaehdotukseen /eko -merkinnällä, Lisämääre pääkäyttötarkoituksen jäljessä osoittaa että alue on osa ekologista käytäväverkostoa. Alueen luonnon- ja

Kaupunkisuunnittelu

ympäristöhoitotoimissa tulee varmistaa ekologisen käytävän säilyminen. Lisätyt kaavamääräykset on esitelty myös kaavaselostuksen kappaleessa 4.5 Kaavaluonnoksesta ehdotukseen.

Lausunto 3 / K.H. Renlundin museo

Ei huomautettavaa.

Kaavanlaatijan vastine:

Ei vastinetarvetta

Elisabethin hautausmaan laajennus, kaavaluonnos ja OAS – Tiivistelmät mielipiteistä ja kaavanlaatijan vastineet

Mielipide 1

Emme näe suotuisaksi hautausmaan laajentamista nykyisestään. Alue on tärkeä pohjaveden kannalta koska se sijaitsee tärkeällä pohjavesialueella ja näin ollen suunnittelutyössä tulee tätä faktaa tarkemmin huomioida.

Kun huomioidaan että toisella puolella on valtatie 8 ja toisella puolella rautatie, niin näitten liikenteestä syntyvä meluhaitta hautausmaalla vierailuille ja rauhallisen hetken haluaville, uusi laajennus olisi haastavaa.

Nykyiset tieyhteydet eivät kestä lisääntyvää liikennettä ja rasittaisivatkin muutoinkin olemassa olevaa tieverkkoa. Lisäksi laajennuksesta syntyvä liikenne nostaa huomattavasti Petininkujan liittymän turvallisuusriskiä, kun liikenne kulkee sen kautta.

Kaupunkisuunnittelu

Aikaisemmin on tuotu esille, että Petinin alueelle ei ole tarkoitus laatia asemakaavaa. Nyt kuitenkin sellainen hanke on vireillä! Siinä tapauksessa kaavoitustyö tulee laajentaa palvelemaan muitakin maanomistajia tasapuolisesti. Hautausmaan laajentamiseen ei tule ryhtyä eikä siten suunniteltuun asemakaavoitukseen.

Kaavanlaatijan vastine:

Mielipiteessä on esitetty huomio pohjavesialueesta. Pohjavesialueen raja kulkee asemakaavan suunnittelualueen länsipuolella. Uusi hautausmaan laajennusosa sijaitsee pohjavesialueen läheisyydessä, joka on huomioitava alueen suunnittelussa sekä alueen rakentamisessa. Alueen viemärointi ja muu kunnallistekniikka toteutetaan asianmukaisesti, pohjavesialueen läheisyys huomioiden. Uusi hautausmaan laajennusosa on varsin matalaa aluetta, jonka vuoksi alueen maanpintaa joudutaan nostamaan maa-aineksilla. Rakentamista ohjataan asemakaavamääräyksillä.

Alueen länsipuolella kulkee rautatie ja itäpuolella Vaasantie (VT 8). Olemassa olevan Elisabethin hautausmaan alueen käyttöön ei ympäröivän liikenteen äänillä ole ollut haitta vaikutusta. Ympäröivän liikenteen äänillä ei katsota olevan vaikutusta uuden hautausmaan laajenusalueella.

Hautausmaa-alueen liikenne toimii jatkossakin pääosin nykyisen Elisabethin hautausmaan liikenneyhteyksien kautta. Asemakaavassa mahdollistetaan tieyhteyden rakentaminen asemakaava-alueen eteläpuolella Petininkujalle, mikäli tarve sen rakentamiselle havaitaan. Liikenteen määrän ei katsota lisääntyvän merkittävästi. Mikäli Petininkujan alueelle suunnitellaan uutta asuinrakentamista tai muita merkittävästi liikenteen määrää lisääviä toimintoja tulee asia tutkia tarkemmin. Tieto alueen liikenteen laajemmasta suunnittelutarpeesta kirjataan huomioitavaksi tulevilla asemakaavahankkeissa tai muissa alueen liikennettä koskevissa suunnitelmissa.

Kokkolan kaupunki on vuonna 2022 tehnyt aiesopimuksen kyseisen Elisabethin hautausmaan eteläpuolella olevan alueen myymisestä Kokkolan seurakuntayhtymälle. Muita alueita Kokkolan kaupunki ei ole ehdottanut myytäväksi Kokkolan seurakuntayhtymälle, jonka vuoksi asemakaava on tehty aiesopimuksessa esitetylle alueelle.

Mielipide 2

Lähimmät talot sijaitsevat vain n. 70 m päästä laajennusosasta, eli laajennus tulee olennaisesti muuttamaan alueen luonnetta. Alue on myös suosittu virkistys/kuntoilu kohde.

Kaupunkisuunnittelu

Ensinnäkin liikenne tänne on hyvin hankalaa, ainoa tieyhteys on 8-tien kautta. Nyt kun liikenne tulee lisääntymään täällä hautausmaan laajennusosan myötä, niin Petininkujan liittymä 8-tielle tulisi tehdä turvallisemmaksi. Ja esim. pyörällä on vaarallista kulkea 8-tietä pitkin ja talvella usein täysin mahdotonta. Toivoisimme että tänne pääsisi kevyenliikenteen väylää pitkin, vaikka niin että Elisabethintie jatkuisi etelään kevyenliikenteenväylänä Petininkujalle saakka.

Toinen asia mikä tulee mieleen, on katuvalaistus. Tämä alue sijaitsee n. 2,5 km Kokkolan keskustasta ja täällä ei ole katuvalaistusta. Nyt kun alueen luonne muuttuu, niin olisi entistä toivottavampaa, että täällä olisi katuvalaistus. Mahdollinen kevyenliikenteenväylä tulisi mielestämme ainakin olla valaistua.

Lisäksi koko laajennusalue sijaitsee happamalla sulfaattimailla (GTK/Hasu liite1.) Liitteessä tulee ilmi, että hapan sulfidi kerros alkaa heti maanpinnalta. Tämä tulee ottaa huomioon, kun alueella tullaan kaivamaan, maamassat tulee käsitellä asianmukaisesti. Ojia kaivattaessa pohjavedenpinta laskee ja maa kuivuu ja hapettuu, sulfidimaakerroksessa syntyy silloin rikkihappoa. Sadeveden pH laskee ojissa ja kalat kuolevat. Kun Rosundbäckenissä tehtiin puhdistusruoppaus viime talvella 2022–2023, niin tätä ongelmaa ei otettu tarpeeksi mielestäni huomioon. Olen havainnut Rosundbäckenissä kalojen kevät vaellusta (hauki ja ahven) lähes joka vuosi, mutta viime keväänä en sitä tehnyt. Kun alueelle tullaan rakentamaan siltoja ja rumpuja, niin nämä eivät myöskään saa estää kalojen kulkemista.

Kaavanlaatijan vastine:

Mielipiteessä on esitetty Petininkujan ja Petinipolun asukkaiden mielipide Elisabethin hautausmaan laajenemisesta. Hautausmaa laajenisi etelään päin nykyisestä hautausmaa-alueesta. Alueen pohjoisosan puustoa pyritään säilyttämään mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi uudelle hautausmaalle istutettaisiin myös uusia puita ja näin pyritään säilyttämään alueen viherympäristöä. Asemakaavassa muodostuu 3,6 hehtaaria uutta lähivirkistysaluetta, hautausmaan korttelialueen ympärille. Lähivirkistysalueet säilyvät Kokkolan kaupungin omistuksessa ja ovat jatkossakin kaikkien asukkaiden virkistyskäytössä. Hautausmaan korttelialuetta ympäröivä lähivirkistysalue luo myös tarvittavan suoja-alueen asutuksen suuntaan.

Asukkaat esittävät huolen liittymän turvallisuudesta Petinkujalta Vaasantielle (VT 8). Varsinkin pyöräilijöille on mielipiteessä kerrottu olevan haasteita talvella. Asemakaavassa mahdollistetaan tieyhteyden rakentaminen hautausmaa-alueen eteläpuolelta lähivirkistysalueen läpi Petininkujalle, mikäli tarve liikenneyhteyden rakentamiselle myöhemmin havaitaan. Liikenteen määrän ei katsota lisääntyvän merkittävästi hautausmaa-alueen suunnalta.

Petininkujan alueen liikenteen sujuvuus tulisi huomioida jatkossa, jos alueelle suunnitellaan uutta asuinrakentamista tai muita merkittävästi liikenteen määrää lisääviä toimintoja tai maankäyttöä. Tieto alueen liikenteen laajemmasta suunnittelutarpeesta kirjataan huomioitavaksi tulevilla asemakaavahankkeissa tai muissa alueen liikennettä koskevissa suunnitelmissa.

Kaupunkisuunnittelu

Mielipiteessä kerrottiin myös Petininkujan alueen valaistuksen puutteesta. Tieto valaistuksen tarpeesta kirjataan huomioitavaksi tulevissa asemakaavahankkeissa tai muissa alueen kehittämistä koskevissa suunnitelmissa.

Mielipiteessä ilmaistaan huoli alueen happamista sulfaattimaista ja niiden huomioimisesta. Kaavatyön suunnittelussa on lähtökohtaisesti huomioitu alueen sijainti happamien sulfaattimaiden alueella. Kaavatyön yhteydessä on teetetty tarkempi tutkimus alueen happamien sulfaattimaiden tilanteesta. Tutkimuksissa on selvinnyt että, että alueella on happamia sulfaattimaita. Happamien sulfaattimaiden käsittelylle on asemakaavaehdotuksessa omat kaavamääräyksensä. Asianmukainen maa-ainesten käsittely on erittäin tärkeää. Alueella sijaitsevan Rosundbäckenin kaivuun ja huoltotöissä tulee myös huomioida happamat sulfaattimaat, jotta maa-ainesten käsittely ei lisää alueen rikki-happopitoisuuksia. Alueelle mahdollisesti keväällä vaeltavat kalat huomioidaan rakentamisessa. Alueen rakentaminen, vesiyhteys säilyttämällä, voidaan toteuttaa Kirkkolehdon alueelle rakennetun kosteikon tapaan, jonka rakentamisessa on otettu huomioon myös kalakantojen luontainen lisääntyminen kosteikkoalueella sekä kalojen esteetön vaellus alueelle. Kirkkolehdon kosteikon suunnitelma on laadittu vuonna 2019 ja suunnitelma on toteutunut Kirkkolehdon alueelle.

Mielipiteessä esitetyt asiat on huomioitu suurimmaksi osaksi tämän kaavatyön yhteydessä. Muiltaosin (Petininkujan liittymä Vaasantielle sekä Petininkujan valaistuksen puute) tiedot on kirjattu tulevissa kaavahankkeissa tai alueen muissa suunnitelmissa tutkittaviksi.